

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 381/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Ondrejom Barnom, Námestie SNP 538/16, Stropkov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/122/2024-159 z 18. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia 1 000 eur.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:
3. Sťažovateľ je účastníkom konania o rozvod manželstva, v ktorom má postavenie odporcu. Konanie je vedené na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-1Pc/12/2022.
4. Sťažovateľ s rozvodom manželstva nesúhlasí.
5. V priebehu rozvodového konania sťažovateľ podal návrh na obmedzenie spôsobilosti manželky na právne úkony.

6. Uznesením okresného súdu zo 17. septembra 2023 došlo k prerušeniu konania o rozvod manželstva, a to do právoplatného skončenia konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vedeného okresným súdom pod sp. zn. SK-5Ps/2/2023.

7. Okresný súd v konaní o rozvod manželstva uznesením z 19. januára 2024 rozhodol o pokračovaní v konaní o rozvode manželstva, i keď konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony manželky nebolo ešte právoplatne skončené.

8. Sťažovateľ opätovne podal návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, zastávajúc názor, že v danom konaní sa rieši zásadná otázka, ktorá má dopad aj na to, či manželka ako navrhovateľka podávala návrh na rozvod v spôsobilom stave.

9. Okresný súd o návrhu sťažovateľa na prerušenie konania nerozhodol.

10. Okresný súd rozsudkom sp. zn. SK-1Pc/12/2022 z 26. júna 2024 manželstvo sťažovateľa rozviedol.

11. Proti rozsudku okrasného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4CoP/122/2024 z 18. marca 2025 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

12. Uznesením okresného súdu č. k. 18Ps/5/2023-204 z 10. mája 2024 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 19CoPs/5/2024-236 z 21. januára 2025 bolo konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony manželky – navrhovateľky právoplatne zastavené, keďže nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľky, ktorá netrpí žiadnou duševnou poruchou, pre ktorú by nebola schopná robiť všetky právne úkony.

13. Právoplatné rozhodnutie o zastavení konania o obmedzenie spôsobilosti navrhovateľky na právne úkony napadol sťažovateľ dovolaním, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté.

14. Z napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, aj to, že vo vzťahu ku kľúčovej námietke sťažovateľa uvedenej aj v ústavnej sťažnosti krajský súd prijal záver: *„K uvedenej odvolacej argumentácii poukazuje odvolací súd na uznesenie Okresného súdu Bardejov č. k. 18Ps/5/2023-204 zo dňa 10.5.2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 19CoPs/5/2024-236 zo dňa 21.01.2025, ktorým bolo konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľky právoplatne zastavené. Odvolací súd v predmetnom konaní konštatoval, že nie sú splnené podmienky pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľky, ktorá netrpí žiadnou duševnou poruchou, pre ktorú by nebola schopná robiť všetky právne úkony. Zákonné podmienky vymedzené v § 10 Občianskeho zákonníka na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony naplnené neboli. K požiadavke navrhovateľov, aby sa posudzovaná podrobila toxikologickej skúške u znaleckého ústavu na to, aby bolo možné bez pochybností vylúčiť, či posudzovaná užíva alebo neužíva látky, ktoré jej deformujú a skresľujú úsudok, odvolací súd argumentoval, že doc. MUDr. Ivan Dóci, PhD. v závere svojho znaleckého posudku uviedol, že aj keď by sa preukázalo, že posudzovaná je nad'alej závislá od benzodiazepínov, nie je to z psychiatricko-forenzného hľadiska dôvod na obmedzenie spôsobilosti posudzovanej k právnym úkonom. V súčasnosti sa závislosť od psychotropných látok považuje za poruchu vyliečiteľnú, teda prechodnú.“* Vo vzťahu k podstate meritórne riešeného

problému potreby rozvodu manželstva krajský súd uviedol aj to, že sťažovateľ a navrhovateľka „spolu nežijú ako manželia. Povinnosť žiť spolu neznamena totiž, aby manželia nemohli žiť určitú nevyhnutnú dobu oddelene, ak sú preto závažné dôvody. Zmyslom tejto povinnosti je ale tvoriť trvalé životné spoločenstvo. Navrhovateľka odmieta akékoľvek obnovenie manželského spoložitia aj napriek tomu, že manžel má záujem o obnovenie spoložitia. Aj napriek týmto tvrdeným snahám navrhovateľka odmieta žiť spolu s manželom a od podania návrhu sa nič nezmenilo na jej postoji ani v priebehu odvolacieho konania. Z výsledkov dokazovania vyplýva, že manželia neplnia svoje povinnosti stanovené Zákonom o rodine. Na vytvorenie a pretrvávanie spoločného zväzku sa vyžaduje dobrovoľnosť. Manželja spoločne nemajú vôľu tvoriť jeden celok, tráviť spoločne čas, vzájomne si nepomáhajú, nedôverujú. Všetky vyššie uvedené zistenia preukazujú, že rozvrat je dostatočne trvalý, nemožno očakávať obnovenie manželského spoložitia. Spoločné žitie manželov je otázka ich osobného (vrátane intímneho), ale i majetkového spoločenstva, znamená to spoločné zdieľanie radosti i problémov, spoločné trávenie voľného času, spoločné nakladanie s finančnými prostriedkami.“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

15. Sťažovateľ namieta primárne skutočnosť, že súd v rozvodovom konaní nevyčkal na vyriešenie zásadnej otázky, ktorou je spôsobilosť jeho manželky na právne úkony vrátane úkonu podania návrhu na rozvod manželstva, a to napriek tomu, že pôvodne považoval vyriešenie tejto otázky pre svoje rozhodnutie za podstatné.

16. Odvolací súd nezaujal nijaké stanovisko k námietke sťažovateľa spočívajúcej v absencii rozhodnutia okresného súdu o jeho ďalšom návrhu na prerušenie konania, čím zasiahol do označených práv sťažovateľa.

17. Napadnuté rozhodnutie považuje sťažovateľ za arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým rozsudkom, ktorým krajský súd právoplatne rozviedol jeho manželstvo s navrhovateľkou.

19. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo

arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

20. V danom prípade je predmetom prieskumu ústavného súdu statusové rozhodnutie, ktorého účinky majú závažný dopad na ďalšie právne vzťahy (zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov, dedenie a iné).

21. Podľa § 76 Civilného mimosporového poriadku dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je, a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.

22. Rozhodnutie o rozvode manželstva je takým zásadným statusovým verdiktom, že je bez ďalšieho vylúčené z dovolacieho prieskumu práve pre jeho dopad na nadväzujúce právne vzťahy a nevyhnutnosť právnej istoty. Prieskum rozvodového rozhodnutia ústavným súdom by mohol byť daný len celkom výnimočne.

23. V preskúmvanej veci je však najpodstatnejšie, že základná námietka sťažovateľa, že súdy nevyčkali na rozhodnutie súdu vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony manželky, neobstojí, keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu už bolo v predmetnom konaní odvolacím súdom rozhodnuté tak, že konanie bolo zastavené, keďže neboli splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľky, ktorá netrpí žiadnou duševnou poruchou, pre ktorú by nebola schopná robiť všetky právne úkony. Odvolací súd teda v čase vydania napadnutého rozhodnutia nemal relevantný dôvod na pochybnosti o spôsobilosti navrhovateľky na podanie návrhu na rozvod manželstva a podanie dovolania sťažovateľom na procesných reáliách právoplatne skončeného konania nič nemení.

24. Z tohto dôvodu aj prípadný nesprávny procesný postup okresného súdu spočívajúci v absencii rozhodnutia o ďalšom návrhu sťažovateľa na prerušenie konania (z tvrdeného dôvodu prebiehajúceho konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony) a nevysporiadanie sa odvolacieho súdu s touto námietkou je bez právneho významu a nemohol relevantným spôsobom (v materiálnej podstate) zasiahnuť do práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru.

25. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

26. Z už uvedených dôvodov musel ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu